

NAKOMING TOEZEGGINGEN OVER GIFTENAFTREK EN ANBI'S

Tijdens het debat over de Fiscale Verzamelwet 2021 zijn kritische vragen en opmerkingen geplaatst bij de giftenaftrek en ANBI-regeling. De Staatssecretaris heeft toegezegd om schriftelijk op deze punten terug te komen. Hierbij is daaraan voldaan.

PERIODIEKE GIFTEN EN ONZEKERHEIDSVEREIESTE

Zowel vanuit de Tweede Kamer als de praktijk is veelvuldig kritiek geuit op het streng toegepaste onzekerheidsvereiste bij periodieke giften op twee levens ([zie bijvoorbeeld onderdeel 2.1 van ons artikel d.d. 10 mei 2021](#)). De Staatssecretaris erkent de problemen die zich voordoen bij het onzekerheidsvereiste en begrijpt de wens om daar wat aan te doen. Daarom wordt het onzekerheidsvereiste bij periodieke giften geschrapt. Dit vergt een wetswijziging en de Staatssecretaris streeft ernaar dat wordt doorgevoerd per 1 januari 2024. Niet duidelijk is waarom er geen eerdere mogelijkheid is.

Het is zeer opvallend dat de Staatssecretaris niet ingaat op reeds bestaande overeenkomsten die niet voldoen aan het strikte onzekerheidsvereiste, waardoor de periodieke giftenaftrek in de praktijk wordt geweigerd. Het zou wenselijk zijn als hier middels een besluit een tegemoetkoming voor wordt gegeven totdat de wetswijziging is doorgevoerd. Zo ver wil de Staatssecretaris helaas nog niet gaan.

VERDUIDELIJKING VAN HET BESTEDINGSCRITERIUM (DE ANTI-OPPOTEIS)

De Staatssecretaris heeft eerder toegezegd om middels een handleiding meer duidelijkheid te verschaffen over de anti-oppoteis. Deze handleiding is nog niet gepubliceerd.

Wel wordt aangegeven dat in overleg met de SBF, criteria worden geformuleerd voor algemeen nut investeringen in het kader van het bestedingscriterium (impact investing en dergelijke). Daarnaast wordt expliciet opgemerkt dat een ANBI een aandelenbelang kan houden als algemeen nut investering. De Belastingdienst nam in de praktijk immers nog wel eens een ander standpunt in, dus dit is een welkome bevestiging.

In dat kader wordt nader toegelicht dat het houden van een 'algemeen nut investering' - ongeacht de waarde daarvan - niet in strijd is met het bestedingscriterium. Uiteraard dient gewaarborgd te blijven dat geen particuliere belangen worden gediend.

De Staatssecretaris zegt ook toe een nadere verduidelijking te geven over de omvang van reserves en in samenhang daarmee de (periodieke) waardering van vermogensbestanddelen. Gelet op de vele vragen en discussies hierover in de praktijk kan dit goede handvatten bieden voor de vraag hoeveel vermogen toelaatbaar is bij een ANBI.

HET ALGEMEEN BELANG IN RELATIE TOT ANBI'S

De Staatssecretaris gaat nader in op "ANBI's die niet handelen conform wat door een groot deel van de maatschappij als algemeen belang wordt gezien". Indien een dergelijke instelling desondanks voldoet aan de voorwaarden, kan deze de ANBI-status aanvragen (en behouden).

Dit is niet wenselijk en daarom wil de Staatssecretaris over de definitie van algemeen nut in relatie tot de grenzen voor ANBI's advies vragen aan een commissie van deskundigen.

Wij vertrouwen erop dat er bij een eventuele wijziging van het algemeen nut begrip voldoende voorzichtigheid wordt betracht zodat het brede pallet aan op maatschappelijke impact gerichte ANBI's niet ingeperkt wordt.

OVERIGE TOEZEGGINGEN

Met betrekking tot onderstaande toezeggingen zijn vooralsnog geen (wets)wijzigingen aangekondigd, maar slechts nadere toelichting gegeven.

Integriteitstoets van ANBI's en de relatie met de VOG

Per 1 januari 2021 geldt een verscherping van de integriteitstoets, als gevolg waarvan de inspecteur bij gerede twijfel over de integriteit, een VOG kan eisen. De Staatssecretaris ligt nader toe wat "gerede twijfel" inhoudt. Voor het vaststellen van gerede twijfel worden alle feiten en omstandigheden meegewogen. Er dient onder meer rekening gehouden te worden met de impact die het opvragen van een VOG heeft. Voorts moet het voornemen tot het opvragen van een VOG een onderbouwing hebben en dienen meerdere mensen binnen de Belastingdienst er vanuit vaktechnisch perspectief naar gekeken te hebben.

Beperken automatische ANBI-status publiekrechtelijke lichamen binnen EU/EER

In een eerder debat heeft de Staatssecretaris een nadere analyse van de automatische toekenning van de ANBI-status aan overheidsinstellingen binnen de EU/EER en Caribisch Nederland toegezegd.

Over die automatische toekenning rezen in de Tweede Kamer vragen gelet op de rechtstatelijke problematiek in enige lidstaten. De Staatssecretaris geeft aan meer inzicht te willen verkrijgen over het materiele belang van de automatische ANBI-status voor enerzijds de publiekrechtelijke lichamen en anderzijds hun donateurs. De Staatssecretaris lijkt hiermee aan te sturen op een eventuele algehele afschaffing van de automatische toekenning van de ANBI-status van publiekrechtelijke instellingen.

Moderne vormen van filantropie 'crowdfundingplatforms'

Naar aanleiding van het debat in de Tweede Kamer aangaande de fiscale (ANBI) kaders van crowdfunding heeft overleg plaatsgevonden over o.a. crowdfunding in de cultuursector. Hieruit is naar voren gekomen dat de huidige wet- en regelgeving reeds adequate mogelijkheden biedt om een crowdfundingplatform de ANBI-status te geven. De ANBI-kwalificatie hangt sterk af van de specifieke organisatie en werkwijze met betrekking tot de projecten die fondsen werven via het platform, "daarbij hanteert de Belastingdienst geen limitatief 'afvinklijstje' als toetsingskader". Omdat er vanuit de praktijk behoefte ontstaat aan meer informatie en duidelijkheid over het toetsingskader wordt onderzocht op welke wijze meer handvatten kunnen worden aangereikt en hoe deze zo breed mogelijk kunnen worden gecommuniceerd.

Meldpunt ANBI-site Belastingdienst

De Staatssecretaris geeft - op verzoek - aan dat een burger signalen van schending van de rechtsorde door een ANBI kan melden bij de Belastingdienst. Dit meldpunt kan ook worden gebruikt voor meldingen over andere strijdigheden met de ANBI-wetgeving en wordt als makkelijk te vinden en laagdrempelig omschreven.

Monitoren capaciteit Belastingdienst en onderzoek naar fiscale fraude, belastingontwijking, belastingontduiking, maar ook witwassen via ANBI's

In 2020 is een motie aangenomen waarin de regering verzocht het toezicht op ANBI's dusdanig vorm te geven dat er een gerede kans bestaat op controle en dat permanent toezicht wordt gehouden op financiële gegevens van ANBI's.

De Staatssecretaris geeft aan dat het per 1 januari 2021 ingevoerde slimme invulscherp voor de giftenaftrek in de inkomstenbelasting bruikbare informatie oplevert voor het toezicht door de Belastingdienst.

Ook de standaardformulieren kunnen de informatiepositie en het inzicht van de Belastingdienst verbeteren. Om makkelijker te kunnen voldoen aan de naleving van de publicatieplicht onderzoekt het ANBI-team voorts of een geautomatiseerd portaal kan worden ontwikkeld. Daarnaast is de Belastingdienst in overleg met de SBF over mogelijke uitbreiding van het standaardformulier met (optionele) vragen zoals in welke sectoren en landen de ANBI actief is, het aantal personeelsleden, of de ANBI onder ander toezicht van de Belastingdienst valt. Indien dergelijke vragen verplicht worden zou een wijziging van de uitvoeringsregeling Awr nodig zijn.

Ook wordt de nog samen te stellen commissie van deskundigen gevraagd hoe zij aankijkt tegen het risico op witwaspraktijken via ANBI's. Voorts wordt aangegeven dat de ontwikkeling van een nieuw toezichtstool zal bijdragen aan het vergoten van inzicht in het ANBI-bestand en problematiek.

TOT SLOT

In het slot van de brief wordt benadrukt dat de behandelde onderwerpen geen eenvoudige vraagstukken zijn. De vervolgacties zullen naar verwachting in één geheel, begin volgend jaar worden gepresenteerd richting de Tweede Kamer.

Er wordt tevens een volgende evaluatie van de giftenaftrek en de ANBI-regeling aangekondigd die ziet op de effectiviteit en

doelmatigheid van deze regelingen in bredere zin. Dit zal uiterlijk in 2025 plaatsvinden.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

WILBERT VAN VLIET

06 12 22 66 34

w.vanvliet@hvkstevens.com

REMCO KEIJ

06 10 29 69 87

r.keij@hvkstevens.com